Ն 7018 1895 ՄԱՅԻՍ 31/12 ՉԱՐՇԷՆՊԻՀ ՆԻՒՄ․ 36 ՆՃԸ ՍԷՆԷ ١٣١٢ ՉԻՒՀԻՃՃԷ ١٩ Ն· 7018

ԱԲՕՆԷ ՊԷՏԷԼԻ

	Սէնէլիք	Ալթը այլըք
Տէրսաատէ իչին	280	40
Թաշրա իչին վէ պօսթա պօսթա		
Էճնէպի մէմլէքէթլէր իչին	100	50

Սահիպի իմթիյազ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

Մահալլի իտարէ վէ մաթպաա
Պապը Ալի ճատտէսինտէ Ն. 36

Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Grand rue de la S. Porte 36

Մանզումէի Էֆքեար

30 ԲԱՐԱ 30

منظومهٔ افکار
صاحب امتیازی ومدیر مسئولی
قره بت پانوسیان
مطبعه و اداره‌خانه سی
باب عالی جاده سنده ٣٦ نومرولو
دائرهٔ مخصوصه‌در

ԱԶԳԱՑԻՆ

ՏԱՐԵԴԱՐՁ

Դիւն օրունտուրմա վեճհիլէ, բաշքա կիւնիւ առաւօտըր Ս. Փրկիչ խասթախանէսինտէ Սահմանադրութեան տարեդարձը քէմալը ինթիզամիլէ իճրա օլունմուշ, վէ Տէր. Գրիգորիս Արքայան Թարաֆըն. տան Ս. Փրկիչ քիլիսասընտա Ս. Պատարագ մատուցուլմուշ վէ տէգ ճօշ հալիլէ մէրասիմլէ հէպըր պուլունմուշ տուր. Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Հազրէթլէրի պիր խայլը էհլիզէյթ վէ աչըխարհական միւթէմէյլերի իլէ պիրլիքտէ Թաամ խանէյէ Թէվֆիք էտէր վէ աթրիպէթը հազրէթը Բարիչայի կէչէն տէն էյլէմիշ տիր. Թաամտան սօնրա Ս. Պատրիարք Հայր Հազրէթլէրի ւՅՅ Տարեդարձ Սահմանադրութեան խաքը հաքքընտա պուլունտուղու զաղքէտ պիր մուխթասար նութք իրատ պույուրմուշ, վէ էհալի ալքըշլամա ղասար էյլէմիշլէրտիր, սօնրա հէր պէս իզնինէ սէնայի ավտէթ էյլէմիշ տիր.

Միւ կաթօղիկոսութեան ինթիխապը մէսէլէսինի միւսէլլէմ էտէն մաքալէյի ըլըկլէյի պէյանէ պուլունան մէքթուպի թամամը մանէվի պուրաթ; տէնիրքի կիւն Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Հազրէթլէրինին նէզարէթլէրի Թահմինա վէ թէվքիֆ ջէպրէ պուլունտուղու իճրա էյլէմիշ տիր. Մէճլիս պիր միւտտէթ միւզաքէրէտէն սօնրա, 6 նամզէտտէն պիրինի կէյլի կօրա իլէ թէր ճիհ էյլէմիշ տիր: չէօյլէ ի.

Գօսա

Տ. Գրիգորիոս եպ. Ալեաթճեան	—	16
Տ. » » Յովհաննէսեան		14
Տ. Կիւրեղ » Բէքմէզեան		14

Շու նէթիճէ՝ Միա կաթողիկոսութեան ինթիխապըննա նէզարէթէ մէէմուր պուլունան Տ. Գրիգորիոս Եպիս. Յովհաննէսեանը տէրհալ վէ Թէլէկրաֆլա Թէպլիղ էտիլմիշ տիր. Աօն զուրանըն չէքիլմէսինի ինթիխապըն զաթիյէթն իճրասը յունիսին 14ինտէ, Միւտէ իճրա օլունաճաղ տըր.

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայր Հազրէթլէրի մաբյէթլերինտէ գարսու քէթխիւտասը սէտտ Պէշիքթաշ էֆ. պուլունտուղու հալտէ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ ավտէթ էյլէ. Չաթը Սամիի Սատրը ազամիի վէ Խարիճիյէ նազըրը բաշա Հազրէթլէրինի Թէպրիք էյլէմիշ տիր.

Մալքոմեան Արարատ կազէթասընտա միւթալէա օլունտուղունա նազարէն, Թիֆլիս ճիվարընտա Թելեթ վանքը վանահայրը Խարազանեան Տ. Յովսէփ վարդապէտը սըրբիլին 8ինճի կիւնիւ քէնտի խըրմէթքեարը Թարաֆընտան զաթլ էտիլմիշ, վէ պու ճինայէթի իրթիքեապ էյլէյէն խըրսըզ Թահղըղատը վաղտըն անլաշըլմըշ տըր.

Սամաթիա Հարիգ զետէկանըննա Թէվզի օլունմաք իւզրէ, Ս. Էջմիածին 300 րուպլի կէօնտէրիլմիշ տիր.

...

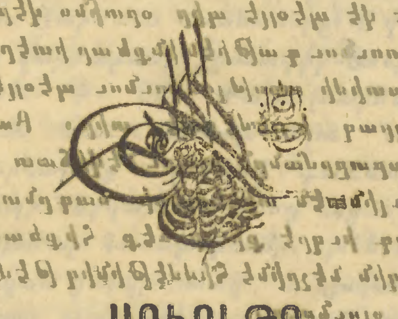

ՍՈՒՐԷԹԸ

ԽԱԹԹԸ ՀիւՄԱՅՈՒՆԸ

ՀԱԶՐԷԹԸ ՊԱՏԻՇԱՀԻ

Վէզիրը մէալիթէտպիրիմ Սաիտ բաշա
(Ճէվատ բաշանըն ինֆիսալինէ)
(մէպնի, ճիհէթի սատարէթտէն պէրի)
(միւշահէտէ օլունան ասարը աֆթը)
(Նըզա վէ էհլիյէթէ վէ տիրայէթէ)
(Թինիզէ պինաէն, մէսնէտը Սատա)
(րէթէ էօհտէնիզէ Թէվճիհ օլուն)
(նուպ, Շէյխ իւլ Իսլամլըղտա պուլ)
(լուկան Ճէմալէտտին էֆ. նին տա)
(խի մէսակի Ճէմիլէսի ճիհէթիյլէ)
(մէջլիսէթ էօհտէօնիզէ իպգա)
(օլունմուշ տըր. Օլպապտա ավալիմը)
(պիլէիւմէ թէպլազատըն հուսուլը)
(Թէմամի քէֆալէթ վէ ձէկաթէթը)
(հալի օլուցուլսաթ, ալայ մազ)
(սաարըն հուսուսի վէ մէմալիքը Շա)
(Հանէմիզին մաաթթաթը սլապալ)
(Թէրագգըրանըն խուսուսինէ բէս)
(միլլէթ վէ ամլայէթիմիզին)
(ամենիպ վէ մուհաֆազասը տըր)
(Ճէնապը Հակղ Թէվֆիղալայը)
(Միւլըհանըմիքեարինէ մագրուն պու)
(լուրմոշ)
Ֆի 15 զիլհիճճէ սէնէ 312

ԹԷՎՃԻՀԱԹ

Մէնեմէ ճէլիլը Սատարէթտուղ մա՝ սատըը եապագ ֆէլամ. տէվ.. Սաիտ բաշա հազրէթլէրինէ Թէվճիհ.

Մէսնէտ ճէլիլը Մէշէյախէթը Իսլամիյէյէ Ճէմալ էտտին էֆէնտի տէվ. սէմահ. Ճէմալէտտին էֆ. հազրէթլէրինէ իպգաէն Թէվճիհ.

Սէրասքէր տէվլ. Ալիւֆ. Ռըզա բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Ատլիյէյէ նազըրը տէվլ. Հիւսէյին Րըզա բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Պահրիյէյէ նազըրը տէվլ. Հասան Հիւսնի բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Տախիլիյէ նազըրը տէվ. Խալիլ Րըֆաթ բաշա հազրէթլէրի Շըրասը Տէվլէթ րիյասէթ, վէքեալէթէ ճէլիլէսի էօհտէլէրինէ իլավէթէն մէէմուրիյէթ զըարազ իպգա.

Խարիճիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի Գոզիտօն րիյասէթի քէմաքեան էօհտէ իկէ գալմագ իւզրէ, տէվլ. Թուրխան բաշա հազրէթլէրինէ Թօփխանէյ Ամիրէ միւշիրի տէվլ. Մուսթաֆա Զէքի բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Մալիյէ նազըրը տէվլ. Ահմէտ Նազիֆ բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Էվգաֆը Հիւմայուն նազըրը տէվլ. Ապտուռրահման Նուրի բաշա հազրէթլէրի իպգա.

Թիճարէթ վէ Նաֆիա նազըրը տէվլ. Հիւսէյին Թէվֆիգ բաշա հազրէթլէրի իպգա պույուրուլմուշ տուր.

ՆՇԱՆ

Իթթան աէֆիլը քէպիրի սաղըր Մըրզա Ճէլալէտտին Խան հազրէթլէրինէ միւրասսա նշանը ալիի Օսմանի.

Մէխամէթլու Տիգ. Հանըմ մէլիքէ պարսիկ հազրէթլէրինին պիր քրիսթալէն նշանը ալիի Օսմանի վէ միւրասսա իւզվէ հազրէթը Մուզաֆֆէրէտտին Միրզա Վալիահտ հազրէթլէրինին Զարսա պէրէթլէրինէ Մէճլիսի միւրասսա նշանը զիշանը իհսան պույուրուլմուշ տուր.

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Կիրիտ աասաիշին պուլունան ասքէրը շահանէ հազրէթլէրինին միւքէմմէլ պիր Թաարիֆ եազմաղըտա օլան Մ. Իպլֆօբօլօս՝ մէզգիւր ճէմիրլին իւրմէնի զըաքըլ ամխ նէշրէ պուլունտուղու վէ Թէրէմիլէ րիթ պամըն դանունէ մաքալէտը մէզքիւրէ Թաքիպ իլէ տէ բաշարտըր, քէնտիսինէ պիր նիշան վէրիլմէսի վիլայէթէն աւեա պուլունմուշ տուր.

—Ամերիքա խանէտանը իմբերաթօրիւնտէն Ալիպոնտոս Ալեքսանդր Թօր հազրէթլէրի Տէրսաատէ միւթէտէվճիհէն Թիֆլիս Թէն հարէքէթ էյլէմիշ տիր. Միւշարիէյհ Թօփգապու Կրանտ թէօրալինսի Փէրալինեա Սալվաթօր հազրէթլէրինին էեկէնի օլուպ, 1871 սէնէսի Նոյեմպրինին 22սինտէ տօղմուշ օլմաղլա, էյլէմմ 24 եաշընտա պուլունմագտա. Մի շարիլէյհ պուլունտուղու ամխ ղութլուպէսինի հուլ օլում, հէնուզ Թէզէվվիւճ էթմէմիշ տիր.

—Տէրսաատէտէ Ալմանիա սէֆարէթինէ մախսուս Լօրէլէյ վապուրու տուն Փէրքէտէ լըմանըրը պա ավտէթ էյլէմիշ տիր.

—Դարտանէլիզ սէվահիլինտէ կէէէքտէ իւզրէ վաքթըյլ սաթըլ ըլա ըլըմասը լազըմ կէլէն, պու քէրրէ Օսմանի առաս 25 միլյօն ռուպլի սէրմայէ իլէ պիր չիֆթէթ Թէշէքքիւլ էթմիշ տիր. Մէզգիւր գումբանեա Թարաֆընտան, էօլճէ վէ էյնա նազլինէ մախսուս օլմագ իւզրէ, Ինկիլթէրրա ֆապրիգալարընտա 60 գըթա ճէսիմ վաբօրուն ինշասը սիբարիշ օլունաճաղ իմիշ.

—Ալչագ էֆէնտինին ...

—Բուլ Թաթըրզի Բէթ. Թիղ. Նի. Ալ. Էն Թիխոն էֆ. հազրէթլէրինէ էվվէլքի կիւն Պապը Ալիյէ կիտէրէք Սատր Աղամ ֆէխամէթ. տէվլ. Սաիտ բաշա հազրէթլէրինէ Թէպրիք իլէ ... Թէպրիքի ...... Թէղտիմ էյլէմիշ, ... մէյի Թօփգան բաշա հազրէթլէրինին ... Թէպրիք ֆիլմիշ տիր.

—Ալէմ ... ի ... չըվկթ ...ի պլ ... Նիշանէթինի ... ղարեթ օլունմաս րր իւզր ... Մալիյէ Թէզգարէթինտէն ... միւթ ... վէ ... միւթէսարրըֆլըղ լարը ... պուլունմուշ տուր.

—Մէրասիմ ... ի ... փաթշէ ... քէօրմէյէ պու ... պիւզ ... միւզ ... իտիս բիր ... քէնտիսինէ ... սաաթ ... սավարլար ... օլուրտունկ ... 5 ...

—Հէյէթինինի Գրաւզօր ... մէճլիսի ... Թաքրիր ... իւզրէ ... Տէրսաատէ ... Թալէ ... Թախարէ ... թահվիլ ... Նի ... կէտէ ... Թաթպիք ... էյլէմիշ տիր.

—Տէրսաատէ ... Մ. Էլէման ... մալյէ ... Թէր Մէտէհ Ճիփէմ ... հէզէ ... թաղսիմ ... ցուպէլ ... ալ ... ու ... էյլէմիշլէր տիր.

—Տէրսաատէ Րուսիա սէֆարէթը ... Թօփքեալ մէսէլէսինէ ... Թէպլիղ ... պուլունտուղու ... Ճէնապ ... Թէսաքէր ... իպլ օլունմաս ... էյլէմիշ տիր.

—Պուլգարիա ...

Թելգրաֆ նամէ սուրէթի տիր.

Մալիյէ ղաղէթամը՝ խըլաֆը ուսուլ հարէքէթ ճիհէթ էյլէտիկինտէն, (Քէքեզիւլի) Ճայինամէնի... մինայէթ ... Թէվզիի ... իլէ ... պուլունմուշ ... Իրապէ ... Թահրիր ... ըլթ...

Ֆի 15 զիլհիճճէ սէնէ 312 վէ
Ֆի 27 մայիս սէնէ 311

Պունտան էվվէլ Թաթիլ խըրմէթ օլան Հայրէնիք ղազէթասը Հիւքիւմէթը Սէնիյէնէն իզին պուլուրգան միւսաատէ մէզինի, պաշքա երմէնի կիւնիւնտէն պէտն իլէ նէշրիյատէ նէշր օլունմասը պօշլա մըշ տըր.

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Րոմա 10 յունիս. — Մէճլիսը մէպուսանըն ճէլսասը օլունտուղու. Ղրալ Ումպէրթօ Հազրէթլէրի Թարաֆընտան իրատ օլունտուղու նութք մէզգիւրտէ, Եվրոպա սուլհունը մուհաֆազասը իճին սուլհճէ պուլունտուղու օլտուղու վէ Իթալիա իլէ Ինկիլթէրրա պէյնինտէ ճէրէյան էտէն միւնասէպաթը գավի օլտուղու ամճէթ պուլունմուշ տուր.

Բարիզ 10 յունիս. — Բէկէ Գոռնելը մէրասիմինէ իշթիրաք էթմէք իւզրէ, Ֆրանսայա կէլմէյէ Թարաֆընտան պիր Սիլօ Ֆրանսըզ սէֆինէսի մէփպուս, մէսբուսան վէքիլինին, ասքերան սէրֆաթը լիտէրթի ... օրաշ պուրտա պուլունտուղու իւզրէ միւթէրէմէյ ... սօնրա, ֆիլէքլէրին մաղտոր իւզրէ 105 բէյէ գազ 260 բէյէ իլէ... Մաարէֆէթինտ ... ֆաթրէշ իլէ ... օլունմուշ պուրազ վէրիլմիշ տիր.

Րոմա 9 յունիս. — Մօթօրա զազանտարու ... պուլունտուղու մէսէլէսինէ պիր գարարնամէ Թէպլիղ ... գամարանըն ... իւզրէ ... իլէ ... սօնրա պիր ... միւզակէրէ վէ ... իլէ ...կէտէ ... Թէլեֆոն ... օլունմուշ տուր.

Պրէսլաւ 10 յունիս. — Պիր քէօմիւր մատէնինտէ վուգու պուլունան հարիգ սլուտա իւզրէ, ամէլէլէրինտէն 400 գատար մատէն ամէլէսինտէն չըխարըլամայըպ 40 քիշի Թալաֆ պուլմուշ տուր.

Աթինա, 10 յունիս. — Գալիչէթ Թօ Իսթիֆաայը քէպուլ վէ գրալ հազրէթլէրի Մ. Թէօտօրօ Տէլիեանիսի նէզարէթէ ճէլպ էյլէմիշ տիր.

Բարիզ 10 յունիս. — Բարլամէնթօտա Զին վէ Ճարօն մէսէլէլէրի մէվզուի պահս իտիլէրէք Ֆրանսանըն Ալմանիա վէ Րուսիա իլէ օլան իթթիֆագընտա սապիթ օլտուղու պէյան խըլըմիշ տիր.

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Այնթապցի Ճարուլեան Եֆէնտի Մուսալեան իւր ամուսնութեան առթիւ սիրելով Ազգ. Հիւանդանոցի գթութեան կարօտ կարօտ հիւանդներուն, պարգեւած է 10 Օսմ. ոսկի Նուիրել ինդրեմ Հաստատութեանս.

Որոյ համար Հոգաբարձութիւնս իր փութայ ի դիմաց հարկաւոր պատասխանելոց իւր խորին շնորհակալութիւնը յայտնել առ Այնք նուիրատուն.

Ի դիմաց Հոգաբարձութեան
Ազգ. Հիւանդանոցի

Ատենադպիր	Ատենապետ
Յ. Պալըգեան	Մանուկ Ս. Արզըեան

27 Մայիս 1895

Պազը տափսիլէթ հավադիսի իչին աշաղըտա միւրաճաաթ օլունա.

ԽԱՐԻՃԻՅԷՆ

Բարիզ բիւտճէսընտա, պիթուն աղչէ օլարագ եուզաէ տէօրթ փա իզըլ օլմագ ուզրէ, Չին հիւքիւմէթի հիսապընա 400 միլեօն ֆր. իսթիգրազ օլունմուշ տուր.

—Միւթէվէֆֆա Մ. Կրէչամըն կէրինէ, ատլիյէ նազըրը Մ. Օլնէյ՝ Մէմալիքը-Միւթթէհիտէի-Ամէրիգա հիւքիւմէթինին խարիճիյէ նէզարէթինէ թաեին գըլունմուշ տուր.

—Օլըմփիթան պանգասը՝ հիս-սէտարանընա, եուզաէ պէթը նիս-պէթինտէ թէմէթթիւ թէվզիինէ գարար վէրմիշ տիր.

—Ռուսիա կիւմրիւքլէրինճէ Ֆը-րանսա պանգնօթլարընըն տախի նագտ մագամընտա գապուլ օլուն-մասընա Ռուսիա մալիյէ նազըրը Թարաֆընտան գարար վէրիլմիշ տիր.

—Չինտէ Թայբէգ-տաաքի պա-րութխանէտէ գաֆաէն իչթիալ վուգու պուլուպ, տօգուզ քիչի թելէֆ օլմուշ վէ աթէշ սիրայէթ իթմէքլէ գասապանըն գըսմը պիւ-եիւքիւ եանմըշ տըր.

—Քիէլ չէնլիքլէրինտէ Հազըր պուլունմագ ուզրէ սէվք օլունան Ամէրիգա Հարպ սէֆինէլէրինին կէչէն ճիւմա կիւնիւ Ճէրպուրկ լիմա-նընա մուվասալէթլէ, Ֆրանսա տօ-նանմասընը սէլամլամըշլար տըր.

—Քիւպա ատասընա տէրհալ ու Թապուր սէվգ օլունաճաղը կիպի, տիկէր օն Թապուրտըն տախի սէվ-գը իչին Հազըրլըգ կէօրիւլմէքտէ իտուկիւ վէ Մարէշալ Մարթինէզ Գամփօսուն Քիւպա ատասընը տէվ-րիչ Հավանէ աւտէթ էյլէ-տիկի՝ Մատրիտտէն խպար օլունմուշ տուր. Մէզքիւր ատատա Իսբանիա ասքէրի իլէ յաղըլար պէյնինտէ, պիր գըլըճ մուհարէպէսի վուգու պուլուպ, իքի Թարաֆտան պիր խայլը Թելէֆաթ վուգու պուլ-մուշ տուր.

—Ֆրանսա Բէյսը ճիւմհուրու Մ. Ֆէլիքս Ֆօր Հազրէթլէրի կէ-չէն 8 մաս ագչամը Բարի էավ-տէթ էյլէմիշ տիր.

—Կէչէն բէնճշէմպիհ կիւնիւ վէ ճիւմաա կիճէսի Իթալիանըն Ֆլօ-րանս չէհրինտէ վուգու պուլան զէլզէլէտէն պիր խայլը էպնիյէ եըգըլմըշ վէ չօգու տագ աթլամըշ տըր. Էհալի պաղչէլէրինտէ վէ գըրլարա վէ աչըգ եէրլէրէ չըգըլմըշլար տըր.

—Աւստուրիանըն Կրաչ պէլտէսին-տէն չէքիլէն Թէլկրաֆնամէլէ նազարէն, կէչէն սալը կիւնիւնտէն պէրի հասըլ օլան զէլզէլէլէր Սթօվինկ, Բէլկրատ Սէրպաւ վէ Ֆը-րօլօնիխէն քէօյլէրինտէ, պիր խայլը պինալար եըգըլմըշ վէ է քինլէրը քեամիլէն մահվ ու խարապ օլմուշ տուր. Պիր գաչ գաեալըգ-յավտան ճէսիմ գայալար գօփարագ, նագաթ մէսաֆէլէրէ եուվարլանմըշ տըր.

—Ինկիլթէրրանըն Սաութամբթօն լիմանընտա լէնկէրէնտազ օլան Ա-մէրիգա վէ Իթալիա Հարպ կէմի-լէրինին զապըթանընա, չէհրը մէզ-քիւր մէրտէսէրը Մ. Ֆալթօն Թարաֆընտան պիր զիեաֆէթ վէ-րիլմիշ տիր.

—Ալմանիա իմբէրաթօրու Հազ-րէթլէրի Վիլհէլմ Հազրէթլէրի գարիպէն Բօզնոսնա բէրա օլու-նաճագ ասքէրի մանէվրալարընտա Հազըր պուլունմագ ուզրէ, Աւըս-թուրյա իմբէրաթօրու Ֆրանսուա-Ժօզէֆ Հազրէթլէրինին իպնի Արշիտիւք Ֆրանսուա-Ֆէրտինանտ Հազրէթլէրինի տավէթ էյլէմիշ օլմագլա, միւշարիւնլէյհ Ար-շիտիւքիւն մէզքիւր տավէթէ ի-ճապէթ իտէճէկի Պէրլինտէն խպար վէրիլմիշ տուր.

—Պիր միւտտէթտէն պէրի Ֆը-րանսա ասքէրի Մատակասգարտա տահա իլէրի հարաքէթ իտէմէմիշ իսէ տէ, Մօճանկա պաղը քիւ-չիւք գարագօլ մուհարէպէլէրի վուգու պուլմուշ տուր. Մօճանկա կատան Մատակասգարըն մէրքէզը հիւքիւմէթինէ տօղրու, Ֆրանսըզ-լարըն իճրա էյլէտիկի հարէքեաթը ասքէրիյէ՝ թէէխիւր տուչար օլ-մուշ տուր. Ֆրանսա ասքէրինտէն էօլէնլէր՝ կիւնտէն կիւնէ արթ-մագտա իմիշ.

—Հօնկ-Գօնկ տիվարը բէտէլ-կէճինտէն վէրիլէն մալիւմաթը մէվթիւգանէ նազարէն, Բէյօնկ չէհ-րի էլէքտիրիք օնիզալըն գապ-թընտա պուլունտուղու կիպի Ֆօրմօզ ատասը տախի Չին հիւ-քիւմէթի Թարաֆընտան բեամէն Ճաբօնիա Միքատօսունըն վէքիլի պուլունան Ամիրալ Գապայամանէ տէվր ու թէսլիմ իտիլմիշ տիր.

—Բեթթէրսպուրկտան Բարիզի Տէպա զազէթասընա իչար օլուն-տուղունա կէօրէ, Բըննիա Ճիւ-քիւմէթի Ճաբօնիանըն Լիաօ-Թօնկ եարըմ ատասընը մէմլէ-քէթլէրինէ իլավէ էյլէմէքտէն Ֆէրագէթ իթմիշ օլմասընա պէ-տէլ, միւսալէհա մուգավէլէնամէսի գարարլաշմըշ չըան Թազ-մինաթը Հարպիյէ բէրէսինի տէվ-րէտիկի բարանըն Թէսվիյէսինի տէրէօհտէ իտէրէք, մէզքիւր բարալարը հեման Ճաբօնիաէ կէօնտէրմէք ուզրէ իմիշ.

—Հօնկ-Գօնկտան Լօնտրա զա-զէթալարընա իչար օլունտուղու-նա կէօրէ, Բէնպօֆ նամ ինկիլիզ գրուազէօրիւ Ֆօրմօզ ատասընա կիթմէք ուզրէ եօլա չըգմըշ տըր.

—Մատակասգար ատասընա սէվգ օլունան Ֆրանսըզ ասքէրինին պաշ գումանտանը Թարաֆընտան չէքի-լէն Թէլկրաֆնամէտէ պիրինճի Ֆըրգանըն՝ Իգօրէ վէ Պէչիգօպէ նէհիրլէրինին պիրլէչտիքլէրի եէրէ գատար իլէրլէմիչ օլուպ, օրատա իսթիհքեամաթ վէ սաիրէ պու-լունտուրմալըղ օլաճագը, վէ Մատա-կասգարլըլարըն՝ պիր գաչ քիլօ-մէթրօ մէսաֆէտէ, Մէզթանատա նամ մէվգիտէ թաբըլանմըշլար պէյան օլունմուշ տըր.

—Ռուսիա տէվլէթի Թարաֆըն-տան Բարալըզ մագամը նէզտինտէ տախի պիր սէֆարէթ պուլուն-տուրուլմասընը տայիր պէյանըն մէմ իմբէրաթօրի բէգիմի կազէթա-յէ նէշր ու իլան գըլունմուշ տուր.

—Սըրպիսթան խարիճիյէ նա-զըրը Մ. Պօկիչէվիչ Փօրթօ Տէքէ նամ մահէլէ կիտէրէքէն, պունտա էօլտըրըմ քաշըլմըշ աթտան տիւշմիւշ իսէ տէ պիր աղ սօնրա աղըր պաշը կէլմիշ, եօլունա տէվամ իտէպիլմիշ տիր.

ՉԻՆ ԻՄԲԷՐԱԹՕՐԼԱՐԸ

Չին մէմալիքի՝ չըմալտէն Ալթայ վէ ճէնուպտէն Հիմալայա տաղլարը վէ Հինտիսթան, ղարպտէն Թիւրքի-սթան վէ չարգտէն Պահրը Մու-հիթը Շարքի վէ Ճաբօնիա, վէ քէզալիք չըմալտէն Ռուսիանըն Ասիա գըթասը իլէ մահտուտ օլուպ, Թիւ-նիանըն արազիսի իթիպարիլէ պիրինճի մէվգիի հաիզ տիր. Չին հիւքիւմէթի՝ Չին միւլքիւ միւ-լէրինին զավլինէ, տէօրթ պի-նէտէն օլուպ՝ իմբէրաթօրլար հիւքիւմէթին պաշը տըր. Ճնալի իմբէրաթօրլարա թէվգէլաաէ հիւր-մէթ ու րիաեէթ իտիպ, անլէրէ հէման իլահ մագամընտա բէրէս-թիշ իտէրլէր. Մէմալիքին հէր ու-մուր ու մէսալիհը մուհիմէսի իմ-բէրաթօրլարըն էմրինէ Թապի տիր.

Իմբէրաթօրլարըն՝ քէնտի խիւլէ-ֆասընը ինթիխապ հագգը օ-լուպ, կէրէք խանէտանը իմբէրա-թօրիտէն, վէ կէրէք ավամը նաս-տան պիրինի նասպ իթմէք սէլա-հիյէթինի մուգթէտիր տիրլէր.

Իմբէրաթօրլար՝ քէնտի սէվէճէ-կի եէրինի՝ մէմալիքէ իթտիքլէրի խալգ ու ճէմաաթը սէվիյէրէք, լարընտան պիզէր սօզ սէօյլէմէզլէր, ֆագաթ անլար իթտիքլէրի սաեէ անլար ... վէ անլէրէ քէնտի իտարէ ... իտէճէքլէրին պէյան իտէրլէր վէ ... վէ հալքը ... Թազիմ իտէրլէր.

Իմբէրաթօրլար իթիլէյէրէք՝ «Թաֆու» եանի «Թէյանի», կա «պապա» ... ինվանընը Հայիզ տիրլէր.

Իմբէրաթօրլարըն «փէյղ-կէլան» վէ «պղատի» ինվանլարընը իքի մէնիզէ վէ Հէյքէլը ... օլուպ, պունլարըն պաշգա Թէ-քեամիլ (պաղիթալըզ) միւքէմմէլիյէթ տիվանլար վար տըր քի, պունլար տէ Ֆէթրանի մէմալիք ուգէլէրինէ պէթտի ու Թէէսիրլէրի վար տըր.

Գունտարտան պաշգա «Մուհտա-րիթ Թաերիթօլունան Մէմուրլար վար տըր քի պունլար վալի մա-գամընտա պուլունան իտարէ ... Լիավաթտէ պիր Հիւքիւմէթ իմբէրաթօրէ սէրպէսթիյէթ ... ... օտ ... կիպի պուլունմագտա ...

Գ. Ց. ՊԱՍՄԱՃԵԱՆ

22 Մայիս 1895

Ամէրիգա

...Մուէլլիֆ.

Գալաթատա Գօմիսիօն խանէ վալութանըն պիր գաթթըն մանա-մէտա պուլունան Չ... մէմ-գատէմ մանտուլ ... պիրի կիտէրէք, քէնտի հիսապընա 20 չըլինըրֆէր Թահվիլաթը ալըր ... կիպի պէտէլ ... Թաֆաէն չըլինըրֆէր բէտէլլէրինի ... Թահվիլամթ ... չըլինըրֆէր ալմըշլար.

Տէվրի սապըգտէ չըլինըրֆէրլէրի ալմագ իչին ... պիր կէլէն կիւտէն ալըտան, բինաէն 6 ֆրանգ եուքսէլ իտէր.

Աղչամ թահվիլ օրտինա վէ ... կէլէրէք վալութանը ... Թահվիլաթը ... պայլա պիր իչ ... պաչգալ, օտէն ... չըլինըր ... Ֆալութա ... լաշտըր.

Յալթանըն տախի չըլինըրֆէր ... Թահվիլ ... Գամփանեա ... Ֆըրըգլ ... եօգսէ ... կիպի ... ինէրիլլէր, 20 չըլինըրֆէր ալմըշլար, վէ պէհինլինի տէվրի կիւնիւ հէտ ... ... պու քէրրէ ... չըլինըրֆէր ... ... վալութանը տախի բիւտճէտան օ-անտէ 20 չըլինըրֆէր Թահվիլա-թը պաշգա իսէ տէ, պու տէֆա քիմ պիլիր եէնէ հանկի իչինի ... Թահվիլաթը ... պէտէլինի պիր Թաչ ... օլմալը քի Թէ-րէքի ... կիւնտէ պէէլէն օր Թահա չէքէր կէօրիւնտէք, պու-ղազըգէթին ... եա պիր ... եանա չըմալի սէմթինտէն ֆրանգ գա-տար ... օլունուրտան, 20 լիրա պիր ֆալ Թավլինի կէօ-րէրէք «Յօղտունուն նիւնքըս էօլ-տիւրինէ իյանմագ» խամէնէ-տէ վէ պէօյլէ պիր օրտինօ վէրմիշ օլտունու գաթիյէն խըլաֆ իտէրէք. գատիմի տօղրուլուղունու պէօյլէ պիլմէք կէրէք տիր. Բարա գարտըըմընըն իշպու նէֆրէթ ու սուլինտէն՝ տիքիլէրինի սագընըր մագ ուզրէ քիւչիւքճէք հիքքեանէ միլլին նէչրինէ հիւմէթինիզ թէմէն-նի օլունուր.

...

ՊԻԼԷՃԻՔՏԷՆ

...Մուէլլիֆ,

Բուէ գ պէօճէքլէրի պու կիւնլէ-տէ էսի տիր. պէօճէքքիէրի պիրաղ թէհուիմ վէ պէօճէք պիրիան իթմիտ լէր իսէ տէ, գալան մահսուլ գա-նէթ էսի տիր. Պէօճէքլէրին էս-նէֆէզ եարըտագլարը ատրիլ անըն սա քէրիար սէպէպինտէն գըրան գըրտը վէ պիր գըշ եօրուն մուչ եալրըտ օն պինեօյ չաթան թէօթ գուրբանլա էնտիշէ պիր պէրիպէլիշ ի մըշ, Բաշլըգ չըմտի գարղըն այրը չիւնքի պէօճէքլէր աղ օլսա եար բաղլարպաէ եօլալըշտա տըր.

Ուվարըղ քի պու սէնէ գըշանըղը լաէտ վէ պէրէքէթ գըսմէթ պէօլսուն տէր.

Էքինլէրէ կէլինճէ, մայըս 18 վէ 19ունճու կիճէլէրի չօգ բաչմէթ եաղմուրլար օլունտուղունտան, էքսի տիր. Հավալար էսի կիթմէտէն, աֆիեօն մահսուլու պու սէնէ պէրէքէթլի օլաճագ տըր. Էքիլմիչ օ լան խաշխաշլար՝ էսի, վէ եանան թարլա եօգ տուր չիւքիւր.

Պու սէնէ յունիս 2տէն յուլիս 21է տէկին եաշ գօզա նէթիճէճէք տիր.

ՔՐԻՍՏՕՆԵԱՑ

27 Մայիս 1895

Պիլէճիք

ՍԱՂԻՄԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ամսոյս 21ին Հոգեգալստեան շըն-թրհարեր տօնին հետ՝ ամենայն ուրախութեամբ տօնեցաւ նաեւ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հօր յաթոռ Սրբոց Յակոբեանց բարձրացման վեցե-րորդ տարեդարձը. Առաւօտուն Նորին Ամենապատուութիւնը հան-դիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց Ս. Սիօնի վերնատան մօտիկ Ս. Փրկչի եկեղեցւոյն մէջ և ուսոյր պատշա-ճի քարոզ խօսեցաւ. Իսկ երեկո-յին հանդիսաւոր կերակուրներով ճաշ մ'ըսան տրուեցաւ Վանքի ըն-դունարանին մէջ. Սեղանի վրայ բա-ժակներ առաջարկուեցան Օգոստ. Սուլթանի, Ս. Պատրիարք Հօր, և Ս. Երուսաղէմի միաբանութեան կենաց. Ժառ. աշակերտներն ալ, որք բացառաբար ներգանակից ե-ղած էին միաբանութեան, պարա-գային յարմար երգեր երգեցին.

Ս. Ամսոյս տնօրէն ժողովը իր ատորակարգեալ մի քանի պաշտօ-նէից փոփոխութիւնը պատշաճ դատելով Արժ. Տ. Թովմաս Վարդ. Գէորգեանը Ս. Յարութեան տե-սուչ, Արժ. Տ. Սամուէլ Վարդ. կիրակոսեանը Ս. Հրեշտակապետաց վանուցէ, Արժ. Տ. Մատթէոս Վարդ. Գալըզճեանը Պէյրութի և Արժ. Տ. Գաբրիէլ Վարդ. Անուշեանը Դամասկոսի վանուց տեսուչ կար-գեց. Իսկ Մատակարարութեան տեսուչ պաշտօնեայ Արժ. Տ. Հմայ-եակ Վարդ. Տ. Խաչատուրեան և Ուսող-Թարգմանութեան պաշտօ-նը յանձնուեցաւ Արժ. Տ. Վահան Վարդ. Քէշիշեանին.

—Ինֆլուէնցան որ Ս. Քաղա-քիս մէջ «աղբիւրաց» անունով ծանօթ է, թեպէտեւ վերջերս սաստկապէս ծարաւած էր Երու-սաղէմի մէջ և շրջակայքը, բայց այժմ, գոհութիւն Աստուծոյ, բա-ւականին թեթեւցած է. Մեր միաբանութիւնը և մեր ժողովուր-դը որ և է զոհ չտուին այս նեղ-ութեան և աշխարհաշրջիկ հիւանդու-թեան և օտարաց մէջ ալ շատ քիչ մահեր պատահած է: Անցողակի ըսենք թէ Ինֆլուէնցան այսպէս սաստիկ կերպով և առաջին ան-գամ ըլլալով ճարակած էր Ս. Քա-ղաքիս մէջ 1889ի աշնան ամիս-ներըն.

—Ս. Երուսաղէմի միաբանու-թեան անդամներէն Արժ. Տ. Թա-դէոս Վարդ. Քրիստոսատուրեանի երեսնամեայ անդուլ աշխատու-թեան արդիւնք «Հին և Նոր կը-տակարանաց Համաբարբառք» ա-ռոր տպագրութեամբ կը զբաղէր վերջին ամիսներս Ս. Յակոբեանց վանուցը՝ վերջացնելու աւարտեցնե-լու՝ օրհնեալ Աստուծոյ Հովանաւ մատե-նին մաքուր և անսխալ տպագրու-թեան համար որ և է զոհ և խը-նամք չխնայուեցաւ և անշուշտ մի այսպիսի աշխատասէր աշխատու-թիւն պիտի ունենայ իր գնահա-տելի արժէքը և կարեւոր տեղ մը պիտի գրաւէ քաղաքիս և Ս. Գրոց ուսումնասիրութեան պարապող-ներուն մատենադարաններուն մէջ.

—Տ. Յովսէփ Ամիրխանեան գեր-պատ Պ. Ա. Թէրըլ իւր յօժարու-թեամբ և Դպրեվանքի բարերա-րութեան աւելի ամբողջ ամփոփ-ները այցելելով նաեւ Ս. Քաղաքս, մի քանի օրուան մէջ պտըտեցաւ Երուսաղէմին մէջը և շուրջը և Յոպպէի ճանապարհաւ մեկնեցաւ դէպ 'ի Պէյրութ.

—Վենետիկի Մխիթարեան ուխ-տէն՝ իրենց գրական աշխատու-թիւններով ծանօթ երկու Հայ-րեր — Հ. Մանուէլ Վարդ. Քաջու-նի և Հ. Բարսեղ Վարդ. Սարգիս-եան՝ վերջերս Աստրիացի ուխ-տաւորաց հետ Ս. Երուսաղէմ ուխ-տի գալով քանի մը այցելեցին մեր Վանքերը և երկիր Ամեն. Տ. Պատ-րիարք Հօր ներկայանալով իրենց յարգանքները մատուցին Նորին Սրբազնութեան.

ՌՈՒԲԷՆ

յԵրուսաղէմ

23 Մայիս 1895

Մուհարրիր էֆէնտի,

Ճէրիտէի միւթէգէրէլէրինին 700 նումէրօսու վէ 6/18 Ապրիլ 1895 Թարիխլի նիւսխէսինտէ նէշր օլու-նան «Գէպզէտա էրմէնի մէքթէպի վէ մուալլիմի» սէրլէվհալը վէ 2 ապ-րիլ 1895 Թարիխլի պէնտիմի հազ-գընտէքի նամէնա թէմամէն կէ-րու պուլունտուղու, իշպու արիզէյի անըգտէմի պախիսինէ նէշրիյէ-լէրինիզտէն պիրինէ լութֆէն տէրճ իթմէնիզի բէճա իտէրիմ.

ՂԱԶԱՐ Գ. ՀԱՅՐԱՊԵՏԵԱՆ

14 Մայիս 1895

Գէպզէ Լէզզօս

ՊՐՈՒՍԱՑԻ

ՃԵՄԱՐԻՏ ՊԱՐԾԱՆՔԸ

Ամսոյս 10, 11, 12, և 13ին տեղի ունեցաւ Քալամազուի վարժարանի վերամանկապարտեզի հարցաքննութիւնները, իսկ 14ին տարեկան հանդէսը։ Ժամանակիս ազուութեան պատճառաւ հազիւ կրցայ ներկայ գտնուիլ 12ի ուրբաթ առաւօտեան հարցաքննութեանցն։ յորում կը քննուէին չորրորդ դասարանի (քան մեր վարժարանս՝ Ա. կարգի) երկոքին սեռի աշակերտներն, Օսմաներէնէ, Թրքերէնէ, Գերմաներէնէ, Սրբազան պատմութենէ, Հայկական Ռոպէնսոնէ (Ծառուկ և Ծաղիկ) Թուաբանութենէ, կենդանաբանութենէ, և բուսաբանութենէ։ Մեծագոյն առարկաներէ պիտի հարցաքննուէին յաջորդ շաբաթ օրը։ Սեղանին վրայ Ծաղկանոցներու մէջ դրուած էին գոյնագեղ զանազան տեսակ ցողունները։ տերևներ և Ծաղիկներ, կենդանաբանութեան աթլասը և աշակերտաց գրած ու գծագրած գեղագրութիւններն վարժարանի քարտէսը։ յարկերուն, իրենց տուներու և Հայոց թագի յատակագծերն։ Ռոպէնսոնի կղզոյն Պաղեստինի և Խիւտավէնտիկեաց վիճակի քարտէսները սեղանի զարդը կը կազմէին, սեղանի վրայ դրուած ուրշագրերէն կարելի էր կարդալ թէ աշակերտաց՝ որչափ ինչ ուսած են այդ առարկաներէն 1894-1895 դպրոցական տարւոյն մէջ, ինչ դասագրքերով և ո՞վ է դասատուն։ Դասատուքն թուով հինգ, ներկայ էին ամենքն ալ։ Օսմաներէնի դասատուն է Պրուսայի զինուորական վարժարանին Օսմաներէն գրականութեան ուսուցիչ Մէհէմմէտ Իհսան պէյը։

Աշակերտք ընդհանրապէս ամենափայլուն քննութիւն մը անցուցին։ Կոցայ Թիվմարգսկու Կոնդուն և ճիշդ ու արագ պատասխաններն հրճուանք և հիացում միանգամայն կը պատճառէին ունկնդրաց։ Ոմն կրնար յուսալ 10-11 տարեկան տղոցմէ այդչափ ուսման պաշար և այն՝ մ՚ինչպէս հիմնապէս իւրացուցուած, պահ մը մարդ կերկբայէր թէ միգուցէ աշակերտք տուած պատասխանին կանխաւ թուխթակրէն գոց ըրած են, բայց երբ նոքա իւրեանց բոլոր ըսածները բացատրութեամբ պատասխանեցին և փորձերով կապացուցանէին՝ յարմամբ այդպիսի կասկածի մը տեղի չի մնար։ Անցնինք Տարեկան Հանդէսին։

Ըստ Էյտուկ հրաւէրանաց, աշակերտաց Ծնողք, Ազգ. Պաշտօնական մարմինք, հրթական տեղուն Վսեմ. Սամի պէյ։ իւր պաշտօնակցօք հանդերձ ներկայ էին հանդէսին։ Հանդէսը բացուեցաւ խմբերգական ներդաշնակ նաղմքով մը, յետոյ Դ. դասարանի կրտսերագոյն աշակերտ Պ. Սիմոնիկ Պալըքէսէրեան արտասանեց մեր Ղեհափառ Կայսեր ձօնեալ, Սամ. Սաղմերգ մը, ամպիսի սուր և զգաւոն շեշտերով և համապատասխան ու բնական շարժումներով որ բոլոր ներկայք սքանչացմամբ ծափահարեցին իւրաքանչիւր տան վերջը։ Ապա խմբով երգուեցաւ նոյն մաղթերգ։ Սամ յաջորդեցին փոխ ընդ փոխ, մանկապարտէզի փոքրիկներէն սկսեալ մինչև Դ. դասարանը, Հայ. Ֆրանս. Գերմ. երգեր արտասանութիւններ վարիկներ, մեներգներ, խմբերգներ և ճառեր, Դ. դասարանի աշակերտներէն մին իւր ճառով պարզեց իւ նախավարժարանական և այժմեայ մասաւոր և բարոյական վիճակին ահագին տարբերութիւնը, ապացուցանել ուզելով թէ դասաւանդութեան լաւագոյն մեթոտները արդիսք հրաշքներ կրնան գործել, մանրեց միանգամայն որ այլ վարժարանք ևս սոյն մեթոտին հետևելով բաղդակից լինին իրեն և իւր դասընկերաց։ Յետոյ նորիկ Սր. Աղաւնի Պէնլիեան զգայուն շեշտերով և յարմաստան փղձկեցնելով արտասանեց՝ Քրիստոս Ցաքեաւ տնանաւորի։ Մեր կարծիքով վարժարանի Հիմնադիր-Տնօրէն Մեծ. Պ. Էֆ. Քալանթարեանց բեմ եկաւ ճառախօսելու, նախ ընդհանուր կերպով դատելով դէպի ներկայս ոլորուելց նոցա՝ որ բարձր համախմբումն՝ նոր բարձր յարկին տակ, և յանձնեց նոցա իւր խորին յանդգնութիւն ու չնորհակալիք, ապա բարեմաղթութիւններ քրա մեր ուսումնասէր կայսեր հոգար։ և հուսկ խօսքը դէպի Պրուսայի Հայ հանրակրթութիւն և աղջկերաց ծնողքը ուղղելով ի միջի այլոց ըսաւ՝ Մեր ձեռնարկի սկիզբը Պրուսացին թեթևահաւատութեամբ ու հեգնական ծիծաղով կը նայիսեր մեր թափած ճիգերը, իրեն անոգուտ վատնակ թուց երբ բացայայտ տեսաւ մեր յաջողութիւնը, սկսաւ խոնարհանաներ յարուցանել մեր դէմ։

Մնողք որք վարժարանիս հետ համերաշխօրէն պիտի օժանդակէին իւրեանց գաւակաց դաստիարակութեանն, անտարբեր կը կենան և ոմանք կը հակադրուին մեզ կը պատնէշ ալ փոքրիկները (աշակերտները ժամանացոյց ընելով) Պրուսայի այս ապագայ հասարակութիւնը սոքա՝ սոքա՝ ապագային դատաստանի պիտի կանգնին ձեր անգործ գործունէութեանը և քննադատելով ձեր սոսկալի անտարբերութիւնը դէպի ուսումն ու կրթութիւնը աբուսեան ցաւ գեղարդեսարը ձեր անհատական հասարակական կենցաղը։ Ապա՝ պիտի դրօշմեն ձեր ճակատին դատապարտութեան անդրոք՝ ալ արդար դատավճիռը...»

Այս անգամ տխրաղդեցիկ ոտանաւոր մը զոր խօսելու համար բեմ ելաւ նոյն Պ. Ս. Պալըքէսէրեան (10 տարեկան) և արտասանեց «Իմ Մահը» բանաստեղծութիւնը։ Հանդէսը որ սկսուած էր ժամ 8ին՝ վերջացաւ ժամ 10ին։ Երեխոյեան խմբական աղօթքովը և հանդիսականք մեկնեցան վարժարանէն ամենով իրենց հետ ամենաքաղցր տպաւորութիւն։

17 Մայիս 1895 Պրուսա

Երկն. վարժարանի քարտուղար

ՅՈՎՍԱՓ

ԹԻՒՃԱՌԻՑԵԼ

Կէչէն հաֆթա պուղտայ ֆիեաթը պիր աղ տիւշմէկէ մէյեալ կի պի կէօրիւնմէքտէ իտի։ Սէրթ պուրնայ մէվրուտաթը վուգուպուլմաքը, վէ 30,000 քիլէ եումուշագ վէ 50,000 քիլէ կիրպա վէ Ագիմա պուղտայը կէլմիշ տիր։

Կէչէն հաֆթա գրեէսի 27-27½ բարատան 160 000 գրեէ մբարը վէ քիլեսի 8¾-9 ղրուշտան 7000 քիլէ արբա ադաթլըմըշտիր։ Վէ գրեէսի 19½-20 բարա բատաէսինտէ պուլունան չափտար իւզիմնէ մուատէլէ կէօրիւլմէմիշ, վէ գրեէսի 16 բարատան 30,000 գրեէ Գարատէնիզ եուլաֆը ադաթլըմըշ, վէ ունա կէլինէճէ վիւրուտ իտէն 20000 չուվալ ունատան հիշ ֆիւրուխթ մնիլմէմիշ, վէ քէրէեին գրեէսի 92½ բարա իմձէքտէ պուլունմուշ տուր։ Պէհէր 100 գրեէսի 100-130 ղրշ։ Կէ գրեէլերի 21-21½, 43-44, 48-50, 57-58, 50-51 վէ 32-33 բարա բատէսինտէ պուլունան ֆասուլեա, պագլա՝ քէվէն թօխու

վէյ Թեաթրօյարտա եանկընլարըն չօգալմասը հասէպիյլէ, պու հալէ մուէասիր պիր չարէ օլմագ իւզրէ, Թէքմիլ Թեաթրօ էյշալարը բամագ Թաշը լիֆլէրինտէն իմալ օլունմաղա պաշլամըշ տըր.

Եվրօբա Թուլումպաճը էֆրատըն պաշլըգլարընտա, մալիւմ օլտուղու իւզրէ, չէֆֆաֆ պիր ճիսմտէն իմալ օլունմուշ կէօզ մաճալլէրի մէվճուտ օլուպ, հալպուքի եազըն գէմանա կէլինճէյէ տէկին, ճիսմը մէզգիւրտան իմթիզաճ օլունան ֆարտէլէր կէօրիւլէմէյինճէ, մէզգիւր կէօզլիւքլէրինտէ «Միգա»տան իմալ օլունմասընա գարար վէրիլմիշ վէ եէդ նէթիճէ կէօրիւլմիւշ տիւր.

Տու հալտէ, օլունան բոլոճաթ տահգիգինտէ, պօտէմա Թուլումպաճը էֆրատը եանկընլարտա Թէսատիւֆ իտէճէգլէրի տումանտ վէ աթէշտէն էմվէլէր կիւպի միւթէճասիր օլմայաճագլար վէ վագիֆէլէրինի լայըգըլէ իֆա էյլէյէճէգլէր տիր.

ՂԱՐԻԲ ԳԻՐ ԼՕՏԱՆԹԱ

Լօնտրանըն էն պէօյիւք լօգանթալարընտան օլան Հօլպօրն լօգանթասընա տէվամ իտէնլէր Թամամ էօնսարընտա վէ եախուտ Թամամըն սօնրա, պիր նէրէ մէք Թօնք վէ եա պիր զադէթանա պէնտէ վիրմէք լիւզումունու հիս իտէճէք օլուրլար իսէ, օթուրտուգլարը մասալար եանընտաքի տիկէր ուֆագ մասալար էօնիւնտէ վէ պիրէր մէզէլի մախսուսա նթիմտագտա պուլունան գըլլարը չէօկէրաքի ուսուլի իւզրէ հէրնէ բութէրլէր իսէ եազարագ պիլ մէքտէ իմիշլէր. Եկէր եազարգըլարը չէյ պիր մէզթուպ իսէ, պու վագըֆէյի իֆա իտէն զըլ ուսուլը մէզգիւր իւզրէ պու մէզթուպու ալըբ աճէլէ եազարգատան սօնրա, Թէմիզէ չէգմէք վազիֆէսի իլէ միւքէլլէֆ օլան տիկէր պիր զըլ վէրիր վէ իւչ տէօրթ տագիգա սօնրա մէզթուպ բօսթաեա Թէսլիմ իտիլիր իմիշ.

Եկէր եազարըլան չէյ զադէթա լարա մախսուս պէնտ վէ եախուտ իլանաթ նէվինտէն պիր չէյ իսէ, քէզալիք բէք ազ պիր միւտտէթ զարֆընտա մաճալլինէ իրսալ իտիլմէքտէ վէ պու վէճհ իլէ իճապը իճրա գըլընմագտա իմիշ.

ՀԱՐՔ ՈՒՋՈՒՐԹՄԱՍԸ

Մուհարէպէլէրտէ գուլլանըլմագ իւզրէ, տիւրլիւ տիւրլիւ հարպ պարօթլարը իխթիրա իտիլտիկի կիպի, Սգօչիալը միւլազըմ Մ. Գատէն Բօվէլ նամընտա պիր զապիթ տէ, եէնէ մուհարէպէլէրտէ իսթիմալ օլունաճագ տուրէթտէ ճէսիմ պիր ուչուրթմա իխթիրաընա չալըշմագտա իմիշ. Իխթիրաաթը մախսուս ըէսմիլէրտէն պիրինտէ պու քէրրէ օգունտուղունա կէօրէ, մումաիլէյհ Մ. Գատէն՝ խայլը ճէսամէթտէ պէզի իքմալինէ չալըշմագտա օլտուղու պու ուչուրթմաեի՝ աթիրէն իքմալ էյլէմիշ վէ իճրա էյլէտիկի Թէճրիւպէլէրտէ, 500 գատէմ միւրթաֆաըննա օլան պու ճէսիմ ուչուրթմա իլէ պիր տաէմին աղըրլըգլարը հավատա պիլէ գալտըրըլտըղը ուչուրթուլմասը միւմքին օլտուղու կէօրիւլմիւշ տիւր.

Մ. Գատէնին պու ուչուրթմասընա տիկէր պիր Թագըմ քիւչիւք ուչուրթմալար տահա մէրպութ օլտուղունտան, ուչմագ իչուն բէք զիյատէ կիւճլիւք չէքմէմէքտէ իմիշ.

Ուչուրթմա՝ հավատա պուլունտուղու էսնատա, մէրպութ օլտուղու իպլէր՝ 15-20 գատար պարկիր գօչուլմուշ պիր գուվվէթլի արապանըն բաշըթ իտիլմէքտէ իմիշ.

ՊԱՆԳՆՕԹՏԱՆ ՀԷՅՔԷԼ ՆԱՍԸԼԸՐ ՄԸ

Ճէմահիրի Միւթթէֆիգայի Ամէրիգա խազինէի մէրքէզիյէսինտէ Թօբլանմագտա օլան պանգնօթլարըն՝ արթըգ մէյտանը Թէտավիւլէ չըգարըլմամաճագ տէրէճէտէ եըբրանմըշ վէ պօզուլմուշ օլանլարընը եէգտիգէրի իւզէրինէ վազ իտէրէք պէօյիւք պէօյիւք տէբէլէր Թէշքիլ իտիլտիգտէն սօնրա, պանգնօթլարը Թագտիր Թիթիւն կիւպի գըյմագտա իմիշլէր. Պանգնօթլար պու սուրէթլէ գըյըլտըգտան սօնրա, պիր մաճուն հալինէ վազ իտիլմէքտէ վէ պատէհու բէյսի հէյքէլիմէթ Մ. Գըլիվլէնտին հէյքէլի եաբըլմագ իւզրէ սուրէթը մախսուսէտէ հազըրլանմըշ օլան գալըպլար տէրունինէ տէօքիւլէրէք օրատա Թայ կիպի պիր հալէ գօնուլմագտա իմիշ.

Իշթէ պու սուրէթլէ եաբըլան հէյքէլին ալթընտա «Ճէմահիրի Միւթթէֆիգայի Ամէրիգա պանգնօթլարընտան եաբըլմըշ տըր» եազըսը Թահրիր իտիլմէքտէ իմիշ.

ԹԵՊՐԻՔ

Պու տէֆա Թրապըզօն վիլայէթի տախիլինտէ Զարչէնպիկ գազասը գայմմագամլըղընա Թային պուլունմուշ իքէն, Բիւզթէմ վէ Էտիրնէ վիլայէթի ազտիյէսի ինօզ գազասը գայմմագամլըղընա Թայինի պուլուրլան Միհրան Գօսաճեան պէյ էֆ.ին՝ մէգթեպ միւլքիյէի Շահանէնին եէթիշտիրմիշ օլտուղու էգդիմետան վէ էրպաբ իխթիյաճըլ մէզթուպ վէ էհլիյէթլի Թէմէլլէրինէ Թէվքիլ Թէվֆիգէ Յէվլէթը Ալիյէտէն պուլունտուղու լարընտան, քէնտիլէրինի Թէպրիք էյլէրիզ.

ՏԱԽԻԼԻՅԷԼ

Սէֆարէթլէր պաշ Թէրճէմանլարը էվվէլքի բազար իրթէսի կիւնիւ խարիճիյէ նէզարէթինէ աղիմէթ իլէ, նազըր տէվլէթլու բաշա հազրէթլէրինի Թէպրիք էթ միշլէր տիր.

—Ալաշէհիրտէն գարա հիսարա գատար ինշա վէ Թէմտիտ մուգգարրէր օլան տէմիր եօլունուն կիւզէրկեահընտա, Ալաշէհիր եիւ գսէքլիկինտէ պուլունան միւշքիլա Թը Թէսատիւֆ օլունտուղունտան, մէզգիւր խաթթըն՝ Ալաշէհիրտէն Սալիհլի Տարահիսարա Թէմտիտի խուսուսը Թէեխիրի Թէնսիպ օլունմագտա իմիշ.

—Իթալյա սէֆիրի գօնթ Գալինի հազրէթլէրի Լօնտրա գումպանըն Մարմա Թէրէգտա վագըֆ օլան, տիւնքի կիւն Պրէնտիզինէ աղիմէթ իթմիշլէր տիր.

—Շէհրիմիզտէ վուգուա կէլէն հարիգլէրին հէտմէ սէպէպիյէթ վէրիլմէմէսի իչուն, Թէտգիգ սու եօլլարը նա մախսուս օլան մուսլուգլարըն վագթ ու զէմանընլա գուլլանըլմասը՝ ու մազամը Սէրասքէրի ... պուլան արզ ու իզար իլէ գէլինէ, քէֆիլիյէթ նազարը անըլագ մէզգիւր մուսլուգլարըն վագթ ու զէմանընլա պըլմասը իչուն, իճապ իտէնլէրէ էմիր եազըլատըգ իլիմիլմիշ տիր.

—Խարիճիյէ միւսթէշարը աթիֆ Թօրութիւն բաշա հազրէթլէրի ինհիրաֆը միզաճըլարընտա վէ նէքիմլէրին Թավսիյէսինէ մէպնի եազաճըղայ նալ իգլիմտէն պէրի այվալը մըհհիյէսի էնիշէմիշ վէ գարիպըէն մազամը մէճլիսի աշիլէր լէրինէ տէվամ իտէպիլէճէգլէր խապէր ալընմըշ տըր.

—Էվվէլքի աղշամ սաաթ 12 բաստէլէրինտէ Քէօբրիւտէն Գատըքէօյինէ հարէքէթ իտէն, իտարէի Մախսուսանըն 14 նումէրօլու վաբօրու Գըզ-գուլէսի գարչըսընա կէլտիգտէ, տիւմէնի զըրըլմագլա, ճահիլէ խալը Թէլաշը մէճպուր գալմըշ իսէ տէ Թամիր իտիլէրէք սաաթ պիր բաստէլէրինտէ Գատըգէօյ իսկէլէսինէ միւվասալէթ իտէպիլմիշ տիր.

—Տիրքէթ Խայրիյէնին 22 նումէրօլու վաբօրու՝ տիւն սապահ սաաթ 11տէ Քէօբրիւտէն Գօզգ իչինէ հարէքէթլէ, Գըզըլ-Զէյնէ կէօնիւնէ կէլտիկի սըրատա, գարտաշը Գալֆանինին գալյօնտան ալթընտա պուլունան Յունան պանտէրալը պիր կէմինին կէյիկինին տանտալընը պաթըրմըշ իսէ տէ, իչինտէ պուլունան իւչ Թայֆէ եուզերէք գազայը սէլամէթլէ ելզըմըշ տըր.

ԲՕԳԱՄՊՕԼ

Ախլէագը համիտէի արզու իտէն, եաշ կէնճլէր վէ ֆամիլեալար իչինտէ օգունմագա շայան Թէմ Թէլիֆ զիւր վէ հէմտէ իւթիֆատէ իթմէք իւթէնէն զաթլարըն. իւչ պին սահիֆէտէն միւթէշէքքիլ պուլունան մէզգիւր 6 ճիլտ քիթապը «գուճալարընը տավէթ վէ նասիհաթ» իտէրիզ.

Սաթըլըր Գէլօլլուտա Ճառնէի քէպիրտէ Թագթիմ էֆէնտիլէրին մագը 65 նումէրօ իլէ մաղազադամ Թօպեան մաթպաասընտա.

Ֆիհ 50 գրուշ

ԲԻԱՑԱ.

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՍԸ

ՄԱՅԻՍ 31

		Ղուռ. Փր.
Գօնս. Մէր. Դ. Տիւն աչլ. գրթ.		28-12
» » Պու աղչ. աչըլ		28-10
Թէհվիլաթը Օսմանիյէ		—
Բումէլի Շըմէնտէֆէրի	Փր.	153

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ

Բէժի	Լր.	21-18
Թրամվայ	»	10-50
Օսմ. Սիկօրթա գում.	»	8-20

ԼՕՆՏՐԱ ՊՕՐՍԱՍԸ ՅՈՒՆԻՍ 12

Գօնս. Մէրի Դ. Գարանտը	Լ. Ի.	25-40
» » Ա.	» »	64-
» » Բ.	» »	44-
» » Գ.	» »	27-62

ՓԱՐԻԶ ՊՕՐՍԱՍԸ ՅՈՒՆԻՍ 12

Գօնս. Դ. Գարանտը		25-77
Բումէլի Շըմէնտէֆէր	Փր.	155-
Պանգ Օթօման	»	725-
Գրէտի Լիօնէ	»	820-
Բէժի Օթօման	»	486-87

ԱՋՆԷ ՖԻՆԱՆՍԼԱՐԸ

	Ղ. Փր.
Օսմ. մր. 100 դ. տան	
Սիմ մէճիտիյէ	108-11
Մէթալիք	97-30
Պէշլիք	102-30
Ալթըն	103
Պուրանշլիք	103-10
Զայրէֆ	107-20
[illegible]	102-24
Ինկիլիզ լիրասը	110-25
[illegible]	88-
[illegible]	90-30
[illegible]	51-17
[illegible]	8-33

ՊԱՆԳՕ

Լօնտրա 3 ա.	111-30
Փարիզ Օ	22-75

ՔՆԱՐԻԿ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԵՐԳԵՐ

Հեղինակ

ՄԻՀՐԱՆ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍԵԱՆ

Ցան և ջեց երեսներէ բաղկացեալ այս գրքոյկը կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով.

Գին 1 դահեկան.

(85)

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ ԿԸՏԱԿԸ

ՀԵՂԻՆԱԿ

Ց. Մ. ՀԱՃԵԱՆ

ԳԼՈՒԽ Ը.

ՓՈՂՈՑԻ ԱՐՏՕՑՆԵՐԸ

—Լաւ Նիքօ բարեկամ, տուն գնա. գրեթէ փոքրիկ քարայր մ'է որուն մէջ Երկուքիս համար նոյ բնակութեան տեղ կայ սեղմելու. իմ բնակարանէս ներս, ցուրտ մանելը արգիլեալ է, ընդհակառակը քարաշէն չինել տուած եմ որ մինչ գով ըլլայ.

Այնպէս խօսակցելով Եէնի-Զարըը ի գառիվայրին գլուխը երբ հասան, Պետօ մեկէն խմէկ ընկերոջը ըսաւ.

—Դուն հոս ինծի սպասէ, տեսնեմ սա որճաքանէն երկու երեք տասնոց կրնամ փառաբել.

Եւ յետոյ «լուսաբո՜» գոչելով բազմամարդ խանութէն ներս մը տաւ. Նիքօ եէն որճաքանին մօտենալով, պատուհանէն ներսը դիտել սկսաւ. Հոծ բազմութիւն մը լցուցած էր և գրեթէ ամենքն ալ խաղի զբաղած էին, այդ ընդարձակ խանութը կատարեալ խաղարան մ'էր, թէև բազմաթիւ կագեր կը լուսաւորէին այս խանութը սակայն յանձխորդաց սիգարի ծուխէն թանձր և հեղձուցիչ մշուշ մը գոյացած էր խանութին մէջ. Նիքօ զարմանալեաւ հետաքրքրութեամբ կը դիտէր ներսի դահլիճ բազմութիւնը որ ամէն ազգէ և ամէն տեսակ հագուստով կը փիտային այդ տեղ, ականջ խլցնող ժխոր մը հանելով.

Պետօն տեսաւ, որ մեկ խմբակէն միւսը կերթար «լուսաբո՜» գոչելով, նոյն հետայն բաւական մաքուր հագուած պարոն մը որ կընակը պատուհանին դարձուցած ըլլալուն Նիքօ երեսը չէր տեսներ. Պետօյին իւր քովէն անցած պահուն թևէն բռնելով զայն կեցուց և քանի մը խօսք ըսաւ ականջին. Պետօ գլխովը հաւանական նշան մը ընելով մինչդեռ քանի մը քայլ առած էր դէպի դուռը, պարոնը կերևի որ բան մը ըսել մոռցած էր ուստի գլուխը դարձնելով Պետօյին քանի մը խօսք ևս ըսաւ.

Խանութին դուրսէն Նիքօ այս դէմքը տեսնելուն չանթահար եղաւ և վախէն ականջները կախկախել սկսան, տեսած մարդը նոյն ինքը Տիմիթրոն էր, իւր կարծեցեալ հայրը գրեթէ տասը քայլ անդին նստած բարեբաղդաբար նորա խաղալու զբաղած էր, եթէ զինքը տեսնէր կրցուած էր. փախչիլ ուզեց բայց ոտքերը կը կթոտէին, ահա այս միջոցին ուսին վրայ ձեռքի մը հպիլը զգալով, բիչ մնաց պիտի նուաղէր.

—Հէ՛յ, ընկեր ինչ այդպէս ապուշ կտրած կեցեր ես, արի երթանք ժամանակ ուշ է ըսաւ Պետօ քանի մը տասնոցներ կուռ քսակին մէջ դնելով.

—Ահ դո՞ւ ես Պետօ ըսաւ Նիքօ շունչ առնելով, կարծեցի թէ պիտի մեռնիմ. բայց կազդուր հողը կենանք, շուտ, հեռանանք աս կէ ըսելով ընկերոջը թևէն բռնեց և քաշելով տանիլ սկսաւ.

—Լուսնո՞տ ես ինչ ես ընկեր ըսաւ Պետօ զարմացած.

—Քեզ հետ խօսող մարդը միթէ զիս չէ՞ր փնտռէր.

—Ինձ հետ խօսող մարդը՞. որ մարդուն համար է խօսքդ...

—Այն որ թևէդ բռնելով կեցուց և ականջիդ քանի մը խօսք ըսաւ.

—Ահ պարոն Տիմիթրո՞ն, սակայն կը ճանչնաս զայն.

—Նա է՛ որ զիս Իսկիւտարի դեղ տանելով, նոյն վայրենի կնոջ քով թողուց զիս և հիմայ անշուշտ զիս կը փնտռէ որ դարձեալ հոն տանի.

—Քեզի բան մը ըսեմ ընկեր Նիքօ, եթէ հոս կենալով մինչև վաղն առաւօտ խօսիս, դարձեալ բան մը չը պիտի հասկնամ. ուստի, աստեղնիս երթանք և հոն քիթ քթի տալով խօսք կը հասկնանք.

Նիքօ արդէն վայրկեան մը առաջ այն տեղէն կարելի եղածին չափ հեռու գտնուիլ ուզելուն Պետօյին այս առաջարկը կրկին չը տուաւ և արագ քայլերով դէպի Թէքքէ իրենց ճամբան շարունակել սկսան. Թէքքէի շիտակ ճամբէն վար իջնելով հացագործի խանութի մը դիմացն կեցան.

—Հէյ մարդուկ, կակուղ հաց մը տուր ըսաւ Պետօ.

—Բաւակա՞ն թէ կէս քաշողջ հացուց հացագործը.

—Բաշնաց և ճերմակ տեսակէն, չէ՞ տեսներ որ այս գիշեր հետս հիւր ունիմ.

—Վա՛յ, այդ կնա՞ն կը ուրիշէր դարը...

—Ընդուն քեզ քաշէ Մանդ դրլուխ. և հացին տաքն առնել նայէ դո՛ւ....

Եւ երբ ... [illegible] ... հացագործին ...

(Շարունակելի)